

Paul Leeftang, generalist van vele markten thuis

Paul groeide op in Vogelenzang en besteedde als scholier zijn vrije tijd tussen paarden en koeien op de boerderij van twee 'houten' ooms Arie en Jaap. Als gymnasiast bracht hij zijn vakanties door bij **Jongkind**, de enige dierenarts voor kleinehuisdieren in Haarlem. In 1952 ging hij diergeneeskunde studeren. Hij was nog niet rijp voor het studentenleven en ook de studie verliep niet voorspoedig. Na zijn kandidaatsexamen moest Paul in dienst. Daar heeft hij veel opgestoken: "Ik heb toen gezien dat er meer te koop is dan studentje spelen. In 1958, met het jaar 1955 bij het eerste college van **prof. Ten Thije**, heeft het me verbaasd hoe snel je weer wordt opgenomen in een 'nieuw' jaar. Daar heb ik verschillende vriendschappen aan overgehouden."

TEKST ANDRIES VAN FOREEST† EN KO MINDERHOUD, SENIORDIERENARTSEN

In 1962 studeerde Paul af. Tijdens de MKZ-vaccinaties had hij al contacten gelegd met Hovenier in Hauwert en van Bommel in Gemert, waar hij ook als assistent werkte. Klauwen bekappen, oren en paardenstaarten couperen en met een brandijzer de bloeding stoppen: "Tevoren belden we op dat de boerin de kachel moest aandoen om het ijzer te verhitten. Uiteindelijk heb ik als waarnemer/assistent in Eibergen bij Piel en Nijhof gewerkt. Ik genoot van het gemoedelijke dagelijkse leven, maar in 1964 wilde ik meer uitdaging en een vrouw zoeken in Utrecht."

Nigeria

Professor Numans brengt hem in contact met professor Wilson, gepensioneerd hoofd van de Veterinaire Dienst in Nigeria en toen hoogleraar Tropische en Protozoaire Ziekten in

Utrecht. In Nigeria heerste toen runderpest en men zocht een dierenarts. Paul solliciteerde en werd aangesteld als 'Officer in Charge of Rinderpest Eradication' door de Nigerian High Commissioner in Londen. De nomaden trokken met hun koeien de regen achterna, maar in het zuiden ontstond een probleem met Trypanosomen. Het runderpestvaccinatieprogramma werd gefinancierd door Amerika en mede georganiseerd door Siep Henstra. Dirk Zwart was belast met de productie van het gevriesdroogde vaccin dat ongekoeld getransporteerd kon worden. „Ik heb daar veel geleerd over de cultuur en hoe het spel gespeeld moest worden. Een gat in je bezinetank werd dichtgemaakt met een mengsel van meel en ei." De vaccinatie teams maakten strategische bewegingen om zoveel mogelijk de veehouders die als

nomaden leefden, op te vangen. Na de enting kregen ze een zoutblok uit Hengelo cadeau.

Gat in benzinetank werd gestopt met mengsel meel en ei

Belastinginners gingen ieder jaar rond om de gevaccineerde runderen te tellen waarop de belastingheffing werd bepaald. De eigenaar van de kudde wilde dus het aantal zo laag mogelijk houden. Paul en zijn collega's gingen met verlof als er belastingcontrole kwam. Er zouden

Paul Leeflang haalde zijn Gymnasium B-diploma op het Montessori Lyceum. Misschien wel de basis van zijn afwisselende levensloop. "Vrije keuzes maken!"

vierduizend runderen in Nigeria geteld zijn, maar Paul had er achttien gevaccineerd.

Hoogleraar

Na drie jaar was alles gevaccineerd en Leeflang ging weer terug naar Utrecht. Professor Wilson was inmiddels overleden en Zwart werd zijn opvolger, met Paul als medewerker. Hij ontmoette zijn vrouw Marijke op de bruiloft van Dick de Groot en anderhalf jaar later vertrok het gezin Leeflang met zijn vijven(!) naar Nigeria met een contract voor vijf jaar op zak. Een nieuwe uitdaging: het opzetten van een veterinaire faculteit aan de Universiteit van Zaria in Noord-Nigeria in een samenwerkingsverband met dierenartsen van Kansas State University. Voor verdere vorming gingen de kandidaten na hun studie

daarheen. "Er moest een basis van opleiders komen met 50 procent gepromoveerden. Ik was nu hoogle- raar in de Parasitologie en Entomologie en projecthoofd van het Nederlandse aandeel," vertelt Paul. „Na vijf jaar heb ik nog twee jaar bijgetekend en in 1977 was onze tropische wandeling afgelopen en gingen we terug naar Nederland. Het project was afgerond en overgedragen.”

Na een half jaar studieverlof om zijn proefschrift af te ronden promoveerde Paul in 1987 op 'Bovine Trypanosomiasis in Northern Nigeria: a contribution to the epidemiology, host-specificity and drug-sensitivity of *Trypanosoma vivax*'. Daarna werd hij aangesteld als inspecteur bij de Veterinaire Dienst onder dr. M.J. Dobbe- laar, belast met onderwijs, onderzoek en ontwikkelingssamenwerking. Hij

werkte aan de implementatie van de Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde in het landbouwonderwijs. Hieruit is de bedrijfsbegeleiding voortgekomen. "Ik vroeg me toen al af: hoe kunnen we de eigenaar/hoeder via de practicus betrekken bij de gezondheid van zijn eigen dieren. Een vraag die nu in 2014 met de antibioticaproblematiek opnieuw aan de orde is." Dagopleidingen voor paraveterinair en dierenartsassistenten werden gestart op de praktijkschool in Barneveld. De smederij op de faculteit ging naar Deurne en in Oenkerk begon een opleiding klauwbekappen.

De VD was de beleidsdirectie van het CDI in Lelystad. Paul werd adviseur van het bestuur. Visziekten gingen van Utrecht naar Lelystad. Door de overname van het CDI door de Directie Landbouwkundig Onderzoek (DLO) raakte Paul ook bij deze directie betrokken.

Ontwikkelingssamenwerking werd uitgebreid. Paul werd secretaris van de Veterinaire Adviescommissie Ontwikkelingssamenwerking (VACO) en voerde missies uit naar Afrika en India. Eind jaren tachtig ging hij over naar de Directie Ontwikkelingssamenwerking Landbouw. "Dat heb ik nog enkele jaren gedaan en na de RVV (specialist na- en bijscholing) ben ik gestopt met mijn werk als dierenarts. Ik had niet verwacht dat het zo zou lopen. Misschien komt het wel omdat ik mijn Gymnasium B-diploma heb gehaald op het Montessori Lyceum: een bepaalde manier van vrije keuzes maken!"

KNMvD

Paul Leeflang heeft als secretaris van de afdeling Zuid-Holland en lid van het Algemeen Bestuur bijgedragen aan verschillende activiteiten van De KNMvD. Vanuit LNV was hij betrokken bij de organisatie van veterinaire congressen en het PAOD. Hij was voorzitter van het Veterinair Historisch Genootschap (VHG) en is erelid van The World Association for the History of Veterinary Medicine. Nu geniet hij van het VHG en de Senior- dagen. ●